

Список використаної літератури:

1. *Olympic Charter 2004.* – [Електронний ресурс] // Режим доступу : https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Olympic-Studies-Centre/List-of-Resources/Official-Publications/Olympic-Charters/EN-2004-Olympic-Charter.pdf#_ga=1.90433299.840346499.1479581736
2. *Загальна характеристика Олімпійської хартії.* – [Електронний ресурс] // Режим доступу : http://www.olympic-history.ru/olimpijskoe_dvizhenie/olimpijskaja_khartija.html
3. *Олимпийская хартия 2007.* – [Электронный ресурс] // Режим доступа : <http://www.olympicuniversity.ru/SnCommonPortlets/multimedia/download/1987372?t=1407591795488>
4. *Олимпийский спорт: в 2 т. / В.Н. Платонов, С.Н. Бубка, М.М. Булатова [и др.]; под общ. ред. В.Н. Платонова.* – К.: Олимп. л-ра, 2009. – Т. 2. – С. 137-143.

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В УКРАЇНІ

НАУМЕНКО М. В. студентка IV курсу

КОГУТ І. О. професор, доктор наук з фізичного виховання та спорту

Національний університет фізичного виховання та спорту України, Київ

ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗВИТКУ АКВАТЛОНУ ЯК НЕОЛІМПІЙСЬКОГО ВИДУ СПОРТУ

Анотація. У роботі розглянуто розширення неолімпійського спорту шляхом включення до нього нових видів (на прикладі акватлону). З'ясовані спільні та відмінні риси акватлону, які можна вважати специфічними особливостями його розвитку у порівнянні з іншими неолімпійськими видами спорту. Розглянуто актуальність, новизну та необхідність цього виду спорту.

Ключові слова: неолімпійський спорт, акватлон, безпека на воді.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень та публікацій. В наш час індустрія спорту стрімко розвивається, проте паралельно з олімпійськими почали активно з'являтися та привертати до себе увагу населення, особливо молоді, ще й неолімпійські види спорту. У зв'язку з обмеженістю програми Олімпійських ігор, все більше видів спорту стають складовою неолімпійського спорту. Деякі з них піддаються різноманітним модифікаціям шляхом поєднань декількох видів спорту в один чи змін правил виду спорту. Серед таких видів спорту слід виділити акватлон. Акватлон – це неолімпійський вид спорту, який полягає у протистоянні та боротьбі двох супротивників під водою на затримці дихання з метою зірвати стрічку з ноги супротивника та першим показати її над поверхнею води [7].

Водночас, було проведено аналіз останніх наукових публікацій за напрямком неолімпійський спорт щодо розвитку видів спорту цієї категорії. Було знайдено достатньо інформації як щодо загального стану та перспектив розвитку неолімпійського спорту, так й щодо розвитку окремих видів спорту та їх дисциплін. Проте не було знайдено жодної інформації у якій би вказувалися дані щодо розвитку акватлону. Саме тому можна вважати цю тему досліджень актуальною, що містить у собі елементи новизни та потребує подальшої науково-дослідницької роботи за більш вузькою спеціалізацією [1, 2, 6].

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Роботу виконано в межах наукового комплексного міжвузівського проекту «Теоретико-методологічні основи розвитку неолімпійського спорту» тематичного плану науково-дослідної роботи в сфері фізичної культури і спорту на 2016-2020 рр. Міністерства освіти і науки України (номер державної реєстрації 0111U001715).

Мета дослідження - здійснити аналіз та виявити особливості розвитку та перспективи поширення акватлону на території України.

Завдання дослідження:

Таблиця 1

Спільні та відмінні риси акватлону від інших видів спорту (на матеріалі підводного плавання та боротьби)

Критерій	Плавання у ластах	Греко-римська боротьба	Акватлон
I. Організація змагань			
Місце проведення	Басейн	Зал для боротьби	Басейн
Матеріально-технічне забезпечення	Плавальний костюм, плавки, купальник, маска, моноласта або ласта, трубка або балон (акваланг)	Плавки, трико, шкарпетки, м'які борцівські кеди («борцівки»), допускається хустка	Плавки, купальник, маска, шапочка для водного поло, ласта, 2 манжети на щиколотках, 2 матерчаті стрічки
Стать	Чоловіки та жінки	Чоловіки	Чоловіки та жінки
Вікові категорії (років)	«Е» – I вікова група до 11; «D» – II вікова група до 13; «C» – III вікова група до 15; «B» – IV вікова група до 17; «A».	Школярі – 14-15; Кадети – 16-17; Юніори – 18-20; Сеньйори – 20 і більше.	Діти до 10; діти до 12; юнаки до 14; юнаки до 16; юніори до 18; юніори до 21; дорослі.
Вагові категорії (кг)	–	Школярі: 29-32, 35, 38, 42, 47, 53, 59, 66, 73, 73-85; Кадети: 39-42, 46, 50, 54, 58, 63, 69, 76, 85, 85-100; Юніори: 46-50, 55, 60, 66, 74, 84, 96, 96-120; Сеньйори: 50-55, 60, 66, 74, 84, 96, 96-120	«А»: діти та юнаки – абсолютна; юніори до 18 років – дівчата до 50, юнаки до 60; юніори до 21 року - дівчата до 60, юнаки до 70; дорослі – жінки до 70, чоловіки до 80. «Б»: діти та юнаки – абсолютна; юніори до 18 років – дівчата 50 і більше, юнаки 60 і більше; юніори до 21 року – дівчата 60 і більше, юнаки 70 і більше; дорослі – жінки 70 і більше, чоловіки 80 і більше.
Тривалість	Залежить від дистанції та м'язової сили спортсмена	Школярі та кадети – 3 періоди x 90 сек.; сеньйори та юніори – 3 періоди x 2 хв.	1 період = 3 раунди x 30 хв.
Результат	Час за який було пройдено дистанцію	Бали	Бали
II. Приналежність виду спорту			
Статус	Неолімпійський	Олімпійський	Неолімпійський
Змагання	Всесвітні ігри СМАС	Олімпійські ігри	Всесвітні ігри СМАС

1. Проаналізувати існуючу науково-методичну літературу та електронні джерела інформації за темою дослідження.

2. Визначити спільні та відмінні риси акватлону від інших видів спорту як водних, так і тих, що проводяться на суходолі.

3. Окреслити підґрунтя для науково-теоретичного та практичного розвитку акватлону на території України.

Методи дослідження: аналіз; спостереження; порівняння, зіставлення та аналогія.

Результати дослідження та їх обговорення. Аналіз науково-методичної літератури та матеріалів мережі Інтернет дозволив виокремити спільні та відмінні риси акватлону від інших видів спорту (табл. 1) [3, 4, 5, 9].

Отже, аналіз даних таблиці 1 свідчить, що акватлон має багато спільних характеристик з представленими для порівняння видами спорту, особливо з боротьбою. Це пов'язано з тим, що акватлон є більш молодим видом спорту, ніж плавання у ластах та боротьба, і в основу його створення було покладено характерні елементи інших видів спорту. Проте, якщо акватлон порівнювати з видами спорту за статусом, то він має більше схожості з плаванням у ластах, якщо, звісно, не враховувати перспективи потрапляння плавання у ластах до програми Ігор Олімпіади 2020 року [8]. Категорії учасників в цих видах спорту мають розподіл для більш справедливого змагального процесу за віковими та ваговими групами (боротьба та акватлон).

Проте, якщо детально розглянути лише вид спорту акватлон, то можна виділити наступні його переваги: єдиноборства перенесені у водне середовище і це, у свою чергу, знижує навантаження на опорно руховий апарат людини; створює позитивний вплив на психіку людини; спортсмени ведуть боротьбу на затримці дихання та без точки опори; ведення боротьби під водою дозволяє розвивати тактичне мислення в екстремальних умовах; позбавляє відчуття панічного страху у воді; вчить діяти в стресових ситуаціях (звільнення від захоплень утопаючого під час його рятування та інші елементи програми «Безпека на воді»); розвиває дихальну мускулатуру, задіюючи під час дихання весь простір дихальної системи або окремі її елементи; вчить орієнтуватися у просторі без видимих орієнтирів.

Висновки:

1. Досліджуючи характерні риси акватлону з'ясовано, що його формування шляхом поєднання елементів інших видів спорту, дозволило створити модифікований, самостійний новий вид.

2. Проаналізувавши критерії видів спорту задля їх порівняння з'ясовано, що вони мають як спільні, так і відмінні риси. Проте, не можна не звернути увагу на те, що завдяки внеску рис цих видів спорту, які вже є спільними з акватлоном, зараз кожен має унікальну можливість відчути себе у ролі акватлоніста, а може, якщо забажає, й стати ним.

3. Визначившись з особливостями цього виду спорту, з'ясовано, що його розвиток і поширення на території України є можливим і необхідним, оскільки він є перспективним та молодим, власне як і наша держава, і його впровадження